

GYIK

Luxembourg, 2019. október 8.

2018. évi éves jelentés. Gyakori kérdések

1. Milyen feladatot lát el az Európai Számvevőszék az uniós költségvetést illetően?

Minden évben **ellenőrizzük az Unió beszámolóját, és véleményt nyilvánítunk** arról a két kérdésről, hogy pontos és megbízható-e a beszámoló, illetve hogy az uniós költségvetési forrásokat a szabályoknak megfelelően költötték-e el.

Ez képezi **megbízhatósági nyilatkozatunk** alapját, amelyet az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 287. cikke szerint be kell nyújtanunk az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

2018-ban az uniós kiadások összesen 156,7 milliárd eurót tettek ki.

2. Ellenjegyezte a Számvevőszék a 2018. évi beszámolót?

Igen.

Mint 2007 óta minden pénzügyi évben, a 2018. év tekintetében is ellenjegyeztük a beszámolót, azaz hitelesítő véleményt adtunk annak megbízhatóságáról. Megállapítottuk, hogy a 2018. évi beszámoló minden lényeges szempontból híven tükrözi az Európai Unió pénzügyi helyzetét és a tárgyévben elért eredményeit.

A beszámoló véleményezése mellett arról is kötelesek vagyunk nyilatkozni, hogy ellenőrzésünk alapján a kifizetések az uniós jogszabályok szerint történtek-e. Az elmúlt években folyamatosan javult a kifizetések becsült hibaszintje: 2015: 3,8%, 2016: 3,1%, 2017: 2,4%, 2018: 2,6%. Emellett 2018-ban az ellenőrzött kiadások jelentős részét – főként a jogosultságalapú kifizetéseket – nem jellemezte lényeges hibaszint.

Ezért – immár a harmadik egymást követő évben – **korlátozott véleményt** adunk ki a 2018. évi kifizetésekről. Az elmúlt három évet megelőzően a kiadások szabályszerűségével és jogszerűségével kapcsolatos véleményünk 1994 óta minden évben elutasító volt.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

3. Mi jelent a „hitelesítő/korlátozott/elutasító vélemény”?

„**Hitelesítő**” véleményt akkor adunk, ha a számadatok megbízható és valós képet mutatnak, és megfelelnek a pénzügyi beszámolás és a pénzgazdálkodás szabályainak.

„**Korlátozott**” a vélemény akkor, ha a számvevők nem tudnak hitelesítő véleményt adni, de a feltárt problémák nem általános érvényűek, azaz nincsenek jelen a teljes sokaságban.

Az „**elutasító**” vélemény arra utal, hogy széles körben állnak fenn problémák.

4. Mi a „lényeges hibaszint”?

Az ellenőrzési szaknyelvben ez azt a szintet jelenti, amely alatt **a hibákat nem tekintjük jelentős hatásúnak**. Lényegesnek tekinthető az a hibaszint, amely valószínűsíthetően befolyásolja az ellenőrzési jelentés felhasználójának döntését. A Számvevőszék és az Európai Bizottság egyaránt 2%-os küszöböt alkalmaz a lényegesség meghatározásához.

5. Mi a „jogosultság-, illetve a költségtérítés-alapú kifizetés”?

Jogosultságalapú rendszerek azok, ahol a kifizetés attól függ, hogy a kedvezményezettek teljesítették-e bizonyos (kevésbé összetett) feltételeket. Ilyenek többek között a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen támogatások (a „Természeti erőforrások” terület kiadásain belül), a hallgatói és kutatói ösztöndíjak (a „Versenyképesség” terület kiadásain belül), vagy az uniós alkalmazottak bére és nyugdíja (az „Igazgatás” terület kiadásain belül).

Költségtérítés-alapú kifizetések esetén az Unió a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, támogatásra jogosult költségeket téríti meg (itt összetettebb szabályrendszer érvényes). Ilyen kifizetéseket teljesítenek például kutatási projektek (a „Versenyképesség” terület kiadásain belül), a regionális és vidékfejlesztési beruházások (a „Kohézió” és a „Természeti erőforrások” kiadásain belül) és a fejlesztési támogatási projektek (a „Globális Európa” kiadásain belül) részére.

6. Javul-e az uniós pénzgazdálkodás?

Igen.

Az elmúlt években folyamatosan – 2014 és 2018 között 4,4%-ról 2,6%-ra – csökkent a kifizetések becsült hibaszintje. Sőt, 2018-ban az ellenőrzött kiadások mintegy felét nem jellemezte lényeges hibaszint. Az elmúlt néhány évben azt is tapasztaltuk ellenőrzéseink során, hogy jelentősen javultak a Bizottságnál és a tagállamokban működő belső kontrollok.

7. A becsült hibaszint még mindig 2,6%. Ez mit jelent pontosan?

A 2,6%-os adat arra a **pénzösszegre vonatkozó becslés, amelyet nem lett volna szabad kifizetni** az uniós költségvetésből, mivel azt nem az uniós szabályoknak megfelelően használták fel, és emiatt nem felelnek meg sem azoknak a céloknak, amelyeket a Tanács és a

Parlament a vonatkozó uniós jogszabályokkal, sem azoknak, amelyet a tagállamok az egyes nemzeti szabályozások révén el kívántak érni.

A típushibák között szerepelnek például a nem támogatható kedvezményezetteknek vagy projekteknek folyósított kifizetések, valamint a közbeszerzési szabályok nem megfelelő alkalmazása egyes szolgáltatások vagy áruk beszerzése, illetve beruházások végrehajtása során.

8. Azt jelenti ez, hogy az uniós források 2,6%-át elpazarolták?

Nem.

Ez a megközelítés félrevezető lehet, mivel nagy a különbség „hiba” és „pazarlás” között. Tesztelésünk során azt ellenőrizzük, hogy az uniós pénzüsségeket a szabályoknak megfelelően költötték-e el, hogy megfelelően számították-e ki az elszámolt költségeket, és hogy teljesültek-e a támogathatósági követelmények. A 2,6%-os adat ezekre a tényezőkre vonatkozik.

A hibák egy része olyan kifizetésekhez kapcsolódik, amelyek esetében nem teljesültek a támogathatósági feltételek. Megállapítottuk például, hogy az egyik tagállamban egy operatív program támogathatósági szabályai közé felvettek egy olyan feltételt, amely tiltja uniós támogatás felhasználását, ha egy másik gazdálkodó egység ugyanazon a telephelyen azonos típusú üzleti tevékenységet végez. Mivel egy kedvezményezett – egy ügyvéd – ugyanabban az épületben kezdte meg tevékenységét, mint egy másik jogi cég, a projekt nem volt jogosult társfinanszírozásra.

Az ilyen esetekben az uniós támogatások gyakorolhattak kedvező hatást és hozhattak hasznot, annak dacára, hogy felhasználásuk során a kedvezményezettek nem feleltek meg maradéktalanul a vonatkozó követelményeknek. Másrészt az is előfordulhat, hogy egyes kiadások jogszerűek és szabályosak ugyan, mégsem termelnek hasznot: példa erre az olyan kikötői infrastruktúra, amelynek építése során nem veszik figyelembe a jövőben várható teherforgalmat.

9. Hogyan merülnek fel hibák?

Hibák akkor merülnek fel, ha bizonyos személyek vagy szervezetek az uniós támogatások igénylésekor **nem tartják be a szabályokat**. Ahhoz, hogy uniós támogatásra jogosultak lehessenek, kötelesek ugyanis betartani bizonyos uniós, illetve számos esetben tagállami szabályokat is. E szabályok célja annak biztosítása, hogy a kiadások révén ne sérüljön a belső piac működése (pl. a közbeszerzési és az állami támogatási szabályok), valamint hogy azok megfeleljenek a Tanács és a Parlament által kitűzött céloknak.

Hiba akkor merül fel, ha ezeket a **szabályokat megszegik**: például ha a mezőgazdasági termelők helytelenül jelentik be területük nagyságát, a projektgazdák nem tartják be a közbeszerzési szabályokat, vagy a kutatóközpontok az Unió által finanszírozott projektekhez nem kapcsolódó költségek megtérítését igénylik. Az egyik általunk vizsgált esetben például egy kisebb egészségügyi vállalkozás, amely első ízben vett részt uniós projektben, helytelen

módszertant alkalmazott a személyzeti költségeknek az uniós kutatásfinanszírozási szabályokkal összhangban történő kiszámításához. Egy másik esetben mezőgazdasági termelők azt állították, hogy független vállalkozásokat működtetnek, így egy kis- és közepes méretű gazdaságok fejlődésének támogatását célzó intézkedés keretében támogatást kaptak disznóól építésére. Megállapítottuk azonban, hogy egyetlen, ugyanazon a telephelyen működő családi gazdaságot alkotnak, amelynek a mérete nem felel meg a támogathatósági feltételeknek.

A 2018. évi éves jelentés további példákkal is szolgál az ellenőrzéseink során talált hibákra.

10. A feltárt hibák csalásnak minősülnek?

Az esetek többségében nem.

A csalás szándékos, haszonszerzési célú megtévesztést jelent. Noha a standard ellenőrzési eljárások nem feltétlenül alkalmasak a csalások felderítésére, minden évben előfordul, hogy teszteléseink során néhány csalásgyanús esetre bukkanunk.

2018-ban a körülbelül 700 ellenőrzött tranzakció közül 9 alkalommal (2017-ben 13 alkalommal) észleltünk csalásgyanús esetet. Ezeket kivétel nélkül jelentjük az Európai Csalás Elleni Hivatalnak, az OLAF-nak, amely a tagállami hatóságokkal együttműködve kivizsgálja az ilyen eseteket, és adott esetben megteszi a szükséges intézkedéseket.

11. A Bizottság és a tagállamok egyaránt hatáskörrel rendelkeznek a hibák megelőzésére és felmerülésük esetén a korrigálásukra. Ez mennyire befolyásolja a hibaszintet?

A tagállami hatóságok és a Bizottság által végrehajtott korrekciós intézkedések összességében kedvezően befolyásolták a becsült hibaszintet.

Ugyanakkor ha a Bizottság, a tagállami hatóságok és a független könyvvizsgálók a rendelkezésükre álló összes információt felhasználták volna, a hibák jelentős részét még a kapcsolódó kifizetések folyósítása előtt megelőzhatték, illetve utólag feltárhatták és korrigálhatták volna.

Ezen információk felhasználása esetén például a 2018. évre vonatkozó becsült hibaszint a „Természeti erőforrások” terület teljes kiadása tekintetében a 2%-os lényegességi küszöb alatt maradt volna. Meggyőződésünk szerint ezen a példán jó látható, hogy a meglévő kontrollok megfelelőek, ám azokat megfelelően végre is kell hajtani.

12. Az Európai Számvevőszék korábban úgy nyilatkozott, hogy egy új, egységes ellenőrzési megközelítés felé kíván elmozdulni. Milyen tekintetben jártak el másképp 2018 vonatkozásában?

A 2017. évi pénzügyi év volt az első olyan év, amelynek során az uniós költségvetés összes területén a 2014–2020-as többéves pénzügyi keretre (TPK) alkalmazandó új szabályok szerint folyósították a kiadások jelentős részét. A Bizottság és a tagállamok szintjén végzett

belső kontrollok jelenleg lehetővé teszik számunkra, hogy a kiadások szabályszerűségének értékelése során jobban fel tudjuk használni munkájuk eredményét.

Célunk, hogy megbízhatósági nyilatkozatunk idővel teljes egészében **az igazoló jelentésen alapuló megközelítésre** épüljön, azaz ellenőrzési véleményünk a Bizottság (irányítási és kontroll-) nyilatkozatán alapuljon.

2017-ben és 2018-ban számvevőink a kohézió területén kísérleti jelleggel ezt az új megközelítést alkalmazták. A kísérleti projekt rámutatott, hol vannak továbbra is hiányosságok mind az Európai Bizottságnál, mind a tagállamok szintjén, ami lehetővé teszi az elszámoltathatóság előmozdítását és az uniós pénzgazdálkodás további javítását.

Megjegyezzük, hogy a „Kohézió” fejezet esetében a Bizottságnak a kiadások szabályszerűségére vonatkozó 2018. évi becslése a számvevőszéki becslés tartománya alatt marad, míg a „Versenyképesség” és a „Természeti erőforrások” terén közel áll a mi becsült hibaszintünkhöz.

Ezt a projektet a kísérleti szakasz után más kiadási területekre is **ki kívánjuk terjeszteni**, de a további előrelépéshez szükségünk lesz a Bizottság elkötelezettségére és együttműködésére.

A 2018. évi éves jelentés és a hozzá kapcsolódó SAJTÓCSOMAG 23 uniós nyelven elérhető honlapunkon (eca.europa.eu).